

28 września 2018

Budżety gospodarstw domowych w województwie lubuskim w 2017 r.

(Wyniki badania budżetów gospodarstw domowych w województwie lubuskim¹)

↑ 6,2%

Wzrost przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na osobę w gospodarstwach domowych województwa lubuskiego w 2017 r. (w odniesieniu do 2016 r.)

W 2017 r., sytuacja materialna badanych gospodarstw domowych w województwie lubuskim poprawiła się. Na przestrzeni roku nastąpił wzrost dochodu rozporządzalnego przy jednoczesnym spadku wydatków na osobę w gospodarstwie domowym. Przeciętny dochód rozporządzalny na osobę był wyższy o 6,2% niż przed rokiem, natomiast przeciętne miesięczne wydatki na osobę w gospodarstwie domowym obniżyły się o 2,6%. Wzrosła nadwyżka dochodów nad wydatkami, co dało gospodarstwom domowym większe możliwości oszczędzania. Gospodarstwa domowe były lepiej wyposażone w dobra trwałe użytkowania nowej generacji,

a zwłaszcza: smartfony, zmywarki do naczyń, zestawy kina domowego.

Wstęp

W 2017 r. badaniem budżetów w województwie lubuskim objęto 993 gospodarstwa domowe, co stanowiło 2,7% wszystkich gospodarstw poddanych temu badaniu w kraju. Przeciętne gospodarstwo domowe składało się z 2,57 osób (w kraju – 2,66). Liczba osób w gospodarstwie zmniejszyła się zarówno w skali roku jak i w porównaniu z 2010 r., odpowiednio: o 1,2% i 10,1% (w kraju: o 1,1% i o 8,0%).

Tablica 1. Przeciętna liczba osób w gospodarstwie domowym województwa lubuskiego

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2016	2017		
	w osobach			2016 = 100	Polska = 100
OGÓŁEM	2,86	2,60	2,57	98,8	96,6
w tym:					
Pracujących	1,09	1,04	1,03	99,0	94,5
Pobierających świadczenia społeczne	0,81	0,94	1,10	117,0	94,8
w tym emeryturę lub rentę	0,65	0,67	0,68	101,5	98,6
Pozostających na utrzymaniu ^a	0,88	0,56	0,38	67,9	105,6

a W latach 2016-2017 bez dzieci otrzymujących świadczenie wychowawcze „Rodzina 500+”.

W gospodarstwach domowych najwięcej, bo 43,0% stanowiły osoby pobierające świadczenia z ubezpieczeń społecznych i pozostałych świadczeń, w tym emerytury i renty otrzymywało 61,3% spośród nich. Licznie reprezentowane były także osoby pracujące – 40,2% oraz pozostające na utrzymaniu – 14,9%. Inne niezarobkowe źródła utrzymania były dochodem 1,9% osób.

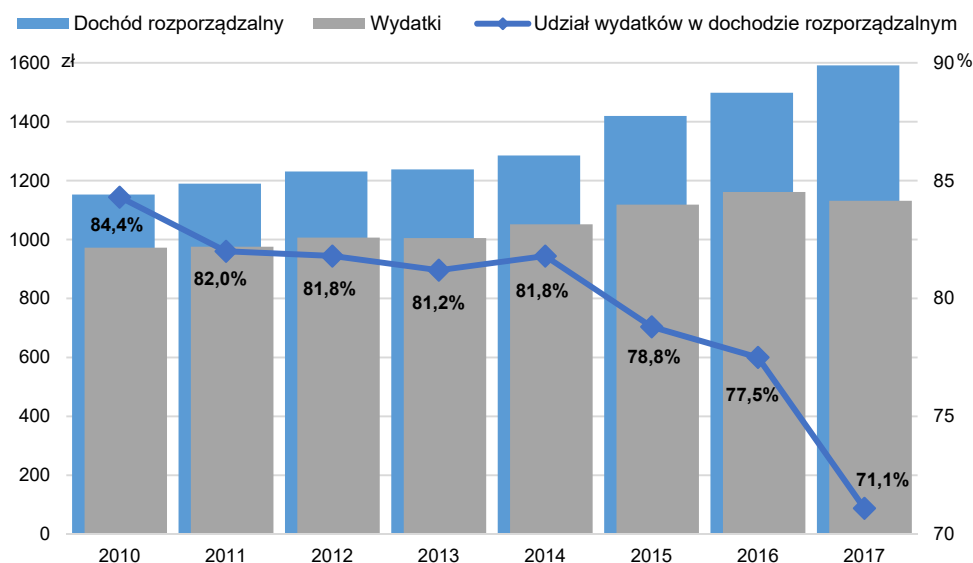
Przeciętny dochód rozporządzalny na osobę wyniósł 1591,21 zł, a przeciętne miesięczne wydatki na osobę w gospodarstwie domowym 1131,36 zł

W 2017 r. w województwie lubuskim badaniem objęto 993 gospodarstwa domowe

¹ Badanie budżetów gospodarstw domowych prowadzone jest metodą reprezentacyjną (opartą na próbie losowej) dającą możliwość uogólnienia, z określoną precyzją, uzyskanych wyników na wszystkie gospodarstwa domowe w kraju. Badanie to spełnia ważną rolę w analizach poziomu życia ludności. Stanowi podstawowe (jedyne) źródło informacji o rozchodach, spożyciu ilościowym żywności, przychodach oraz o innych aspektach warunków życia określonych grup ludności.

Dochody i wydatki

Wykres 1. Przeciętne miesięczne dochody i wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych województwa lubuskiego oraz udział wydatków w dochodzie rozporządzalnym

Poprawa sytuacji materialnej gospodarstw domowych w latach 2010-2017

1. Dochód rozporządzalny

Istotny wpływ na poziom życia członków gospodarstwa domowego ma **dochód rozporządzalny**, który jest sumą bieżących dochodów (pieniężnych i niepieniężnych) gospodarstwa domowego pomniejszoną o podatki od: dochodów, spadków, darowizn oraz nieruchomości. Dochód ten przeznaczony jest na wydatki na cele konsumpcyjne, pozostałe wydatki i przyrost oszczędności.

Tablica 2. Przeciętny miesięczny dochód rozporządzalny na 1 osobę w gospodarstwach domowych województwa lubuskiego

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2016	2017		
	w złotych			2016 = 100	Polska = 100
OGÓŁEM	1162,77	1498,52	1591,21	106,2	99,6
w tym:					
Z pracy najemnej	633,30	834,09	853,73	102,4	102,6
Z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie	8,60	28,53	34,55	121,1	51,2
Z pracy na własny rachunek	118,98	86,11	142,64 ^a	165,6	106,0
Ze świadczeń społecznych	342,01	488,96	505,57	103,4	101,3
w tym ze świadczenia wychowawczego Rodzina 500+	x	40,36	61,55	152,5	87,6
Z liczby ogółem dochód do dyspozycji	1116,44	1453,27	1555,38	107,0	100,4

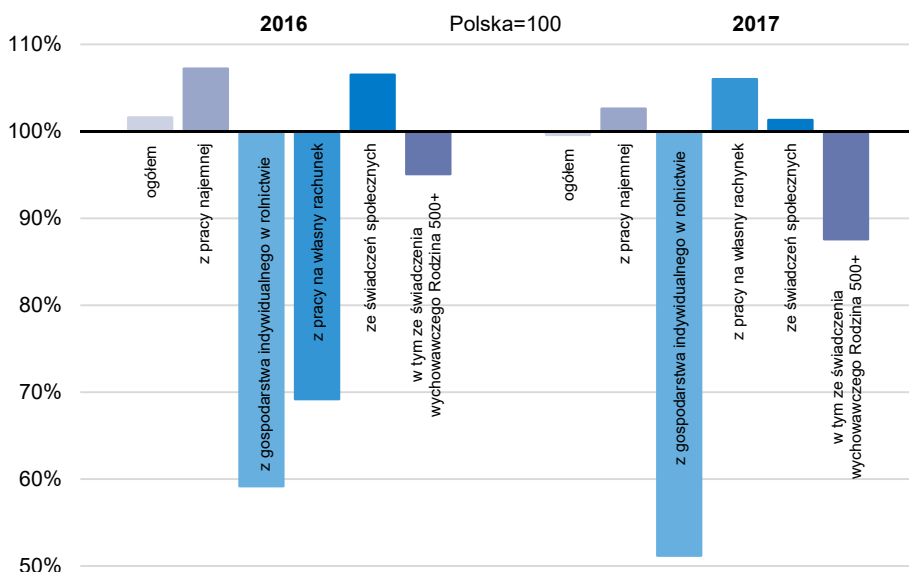
^a Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi 10,89%.

Na przestrzeni ostatnich 10 lat obserwuje się stopniową poprawę sytuacji materialnej gospodarstw domowych zarówno w Polsce, jak i w Lubuskiem. Gospodarstwa domowe z roku na rok osiągają wyższe dochody i ponoszą większe wydatki. Im gospodarstwa domowe notują większą nadwyżkę dochodów nad wydatkami tym mają większe możliwości oszczędzania. W Polsce od kilku lat nadwyżka dochodów nad wydatkami wzrasta. W 2008 r. wydatki stanowiły 86,5% dochodu rozporządzalnego, w 2017 r. 73,6%. W województwie lubuskim relacje utrzymywały się na podobnym poziomie. Udział wydatków w dochodzie rozporządzalnym w 2008 r. wyniósł 88,2%, a w 2017 r. 71,1%.

Wyniki badania budżetów gospodarstw domowych w 2017 r. wykazały, że w województwie lubuskim wystąpiła poprawa sytuacji materialnej gospodarstw. Przeciętny miesięczny dochód

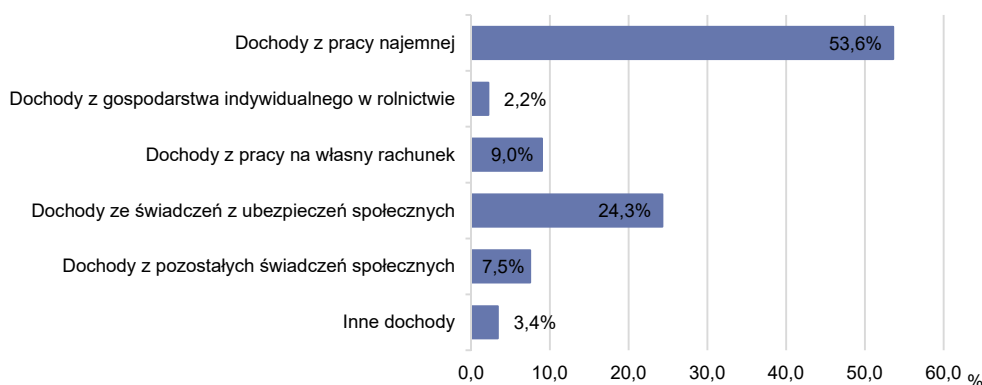
rozporządzalny na 1 osobę ukształtował się na poziomie 1591,21 zł, tj. o 6,2% (o 92,69 zł) wyższym w porównaniu z 2016 r. i o 36,8% (o 428,44 zł) więcej niż w 2010 r. W kraju dochód rozporządzalny przeciętnego gospodarstwa domowego zwiększył się o 8,4% (o 123,57 zł) w stosunku do 2016 r. i o 33,1% (o 397,31 zł) w relacji do 2010 r.

Wykres 2. Przeciętne miesięczne dochody na 1 osobę w gospodarstwach domowych województwa lubuskiego w odniesieniu do Polski

W 2017 r. dochód rozporządzalny na osobę wyższy od średniej krajowej (1598,13 zł) wystąpił w sześciu województwach: mazowieckim, zachodniopomorskim, pomorskim, śląskim, dolnośląskim i wielkopolskim (wskaźnik od 119,6 do 100,5). Najniższe dochody zarejestrowano w województwie podkarpackim, były one o 21,5% poniżej średniej krajowej.

Wykres 3. Struktura przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w gospodarstwach domowych województwa lubuskiego w 2017 r.

Wskaźnik przeciętnego miesięcznego dochodu rozporządzalnego na 1 osobę w lubuskich gospodarstwach domowych, w stosunku do średniej krajowej, wynosił 99,6, co oznaczało, że dochód ten był niższy od średniego notowanego w kraju o 0,4% (o 6,92 zł). Województwo lubuskie znalazło się w grupie 7. województw, w których przeciętne dochody mieściły się w granicach od 90,0 do 99,9% średniej krajowej.

Dynamiczniej niż średni dochód rozporządzalny rosła jego **mediana** (wartość środkowa). W 2017 r. połowa gospodarstw domowych województwa lubuskiego rozporządzała dochodem w kwocie 1450,00 zł, który stanowił 91,1% wartości przeciętnego dochodu rozporządzalnego i był o 6,8% wyższy od jego mediany z 2016 r.

W 2017 r. wyraźnie wyższy był dochód z pracy na własny rachunek, wzrost wyniósł w porównaniu z poprzednim rokiem 56,53 zł, tj. 65,6%. Nadal utrzymał się wzrost dochodów ze świadczeń społecznych, co było związane m.in. z możliwością pobierania świadczenia wychowawczego z rządowego programu wsparcia dla rodziców – Rodzina 500+. Wzrost ten wyniósł 3,4%, wobec wzrostu notowanego w 2016 r. o 13,9%, tj. o blisko 60 zł.

Struktura dochodu rozporządzalnego gospodarstw domowych według źródeł jego pozyskania, na przestrzeni ostatniego roku, nie uległa zasadniczym zmianom. Do tworzenia dochodu rozporządzalnego w dalszym stopniu najbardziej przyczyniają się dochody z pracy najemnej – w 2017 r. ich udział w dochodzie rozporządzalnym województwa lubuskiego wyniósł 53,7% (w kraju 52,1%) oraz dochody ze świadczeń społecznych – 31,8% (w kraju 31,2%).

Dochód rozporządzalny pomniejszony o pozostałe wydatki gospodarstwa domowego, jest **dochodem do dyspozycji**. Gospodarstwa domowe przeznaczają go na wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz przyrost oszczędności.

Mieszkaniec województwa lubuskiego w 2017 r. dysponował dochodem, który wyniósł miesięcznie średnio 1555,38 zł i był wyższy o 102,11 zł (o 7,0%) w porównaniu z 2016 r., pozostając niższym od przeciętnego dochodu rozporządzalnego przypadającego na 1 osobę w kraju o 0,4%.

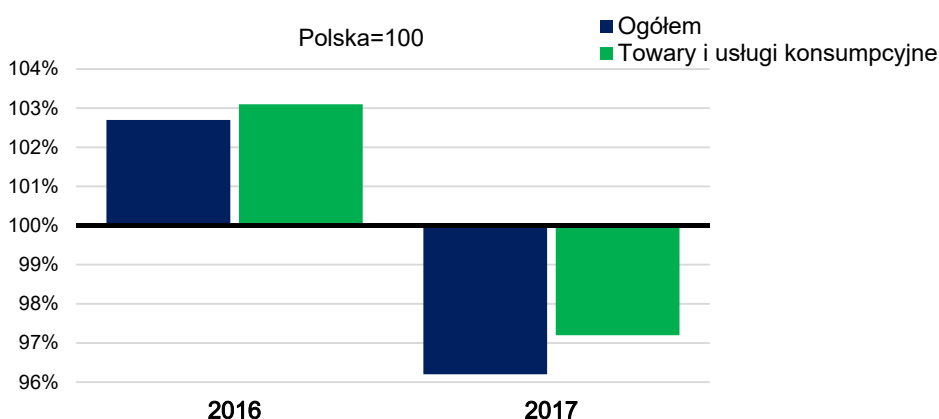
W 2017 r. **nadwyżka** przeciętnego dochodu rozporządzalnego nad wydatkami osób w gospodarstwach domowych województwa lubuskiego wyniosła 459,85 zł, co dało gospodarstwom domowym większy przyrost oszczędności. Nadwyżka ta była o 36,5% wyższa od uzyskanej rok wcześniej.

W 2017 r. dochód rozporządzalny na osobę wyższy od średniej krajowej wystąpił w sześciu województwach: mazowieckim, zachodniopomorskim, pomorskim, śląskim, dolnośląskim i wielkopolskim. Podobnie jak w roku poprzednim, zdecydowanie najwyższymi przeciętnymi dochodami na 1 osobę dysponowały gospodarstwa domowe z województwa mazowieckiego (1912 zł) i były one o 19,6% wyższe niż przeciętny krajowy dochód na osobę. Najniższe dochody ponownie zarejestrowano w województwie podkarpackim (1254 zł) – były one o 21,5% poniżej średniej krajowej.

2. Wydatki

Wydatki obejmują wydatki na towary i usługi konsumpcyjne oraz pozostałe wydatki. **Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne** przeznaczone są na zaspokojenie potrzeb gospodarstwa domowego. Obejmują wydatki na towary i usługi zakupione, wartość artykułów otrzymanych bezpłatnie oraz wartość spożycia naturalnego. **Towary konsumpcyjne** obejmują dobra nie-trwałego użytkowania (np. żywność, napoje, artykuły farmaceutyczne), półtrwałego użytkowania (np. odzież, książki, zabawki) i trwałego użytkowania (np. samochody, pralki, lodówki, telewizory). **Pozostałe wydatki** obejmują m.in.: kwoty przekazane innym gospodarstwom domowym i instytucjom niekomercyjnym, w tym dary, koszty zakwaterowania młodzieży i studentów uczących się poza domem, alimenty dla osób prywatnych, niektóre podatki, np.: od nieruchomości, od spadków i darowizn, od dochodów z własności, z wynajmu i sprzedaży nieruchomości oraz straty pieniężne.

Wykres 4. Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych województwa lubuskiego w odniesieniu do Polski

Wydatki w Lubuskiem były niższe od przeciętnych wydatków w kraju o 3,8%, tj. o 45,08 zł

W 2017 r. przeciętne gospodarstwo domowe w województwie lubuskim **wydawało** miesięcznie (w przeliczeniu na 1 osobę) 1131,36 zł. Mediana wydatków na 1 osobę stanowiła 88,2% wartości przeciętnych wydatków na 1 osobę i wyniosła 997,54 zł.

W porównaniu z 2016 r. miesięczne wydatki były niższe o 2,6%, w tym na towary i usługi konsumpcyjne niższe o 1,9%. Obniżenie wydatków zaobserwowano w grupie wydatków związanych z transportem – o 15,7% i zakupem odzieży i obuwia – 14,5% oraz opłaceniem usług łączności – o 5,6%. Mieszkańcy województwa lubuskiego mniej wydali także na napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe oraz na opłaty związane z użytkowaniem mieszkania lub domu i korzystaniem z nośników energii, odpowiednio o: 4,5% i 4,1%, przy czym kwoty te były wyższe od średnich wydatków przypadających na przeciętnego członka gospodarstwa domowego w Polsce.

W 2017 r. więcej środków, niż rok wcześniej, pochłonęły wydatki na: wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego (wzrost o 9,1%), restauracje i hotele (o 6,1%), rekreację i kulturę, zakup żywności i napojów bezalkoholowych (o 2,8%), edukację (o 1,8%) oraz zdrowie (więcej o 0,1%). Warto nadmienić, że za większość tych towarów i usług przeciętny Lubuszanin zapłacił średnio mniej niż jego odpowiednik w Polsce.

Tablica 3. Przeciętne miesięczne wydatki na 1 osobę w gospodarstwach domowych województwa lubuskiego

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2016	2017		
	w złotych			2016 = 100	Polska = 100
OGÓŁEM^a	981,82	1161,65	1131,36	97,4	96,2
W tym towary i usługi konsumpcyjne^b	935,50	1116,40	1095,53	98,1	97,2
w tym:					
Żywność i napoje bezalkoholowe	247,71	288,33	296,33	102,8	103,5
Napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe	33,94	34,30	32,74	95,5	116,5
Odzież i obuwie	54,19	57,71	49,35	85,5	79,3
Użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii	199,57	241,12	231,24	95,9	100,6
Wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego	47,84	55,68	60,74	109,1	98,7
Zdrowie	43,61	56,94	57,02	100,1	88,0
Transport	73,41	106,85	90,05 ^c	84,3	88,3
Łączność ^d	43,44	58,31	55,02	94,4	99,9
Rekreacja i kultura ^e	82,14	73,39	75,43	102,8	92,3
Edukacja ^f	10,70	11,86	12,07 ^g	101,8	106,5
Restauracje i hotele	23,24	46,91	49,79	106,1	92,7
Pozostałe towary i usługi ^a	60,31	69,83	70,88	101,5	99,0

^a Od 2013 r. łącznie z wydatkami na ubezpieczenia na życie. ^b łącznie z kieszonkowym niewzględnionym w podziale według rodzajów wydatków. ^c Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi 12,12%. ^d Od 2013 r. łącznie z wydatkami na usługi internetowe (ujmowane do 2012 r. w poz. "Rekreacja i kultura"). ^e Od 2013 r. bez wydatków na usługi internetowe. ^f łącznie z wychowaniem przedszkolnym. ^g Błąd względny szacunków przekracza 10% i wynosi 13,362%.

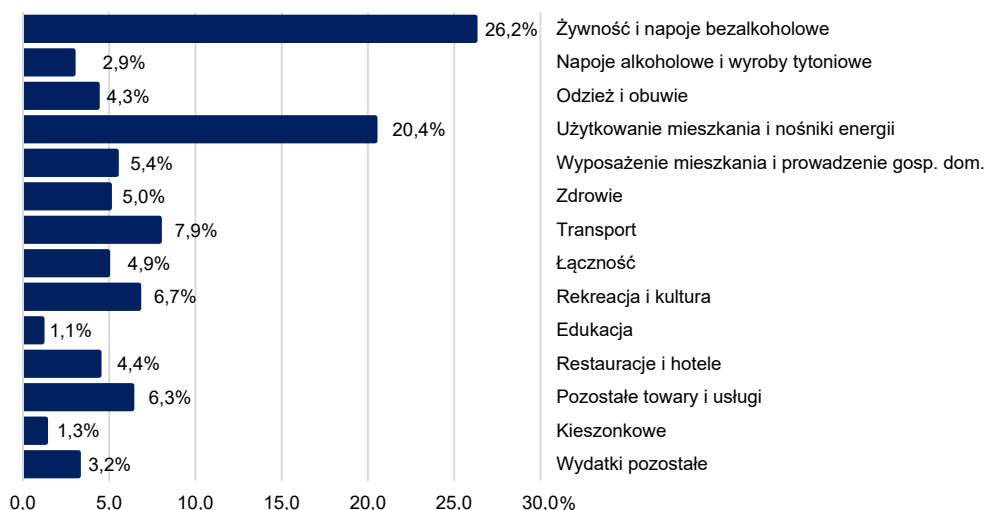
Dominowały wydatki związane z zakupem towarów i usług konsumpcyjnych stanowiące 96,8% ogółu wydatków (96,1% w 2016 r.), wśród których najistotniejszą grupą były wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe, na które gospodarstwa domowe przeznaczały 26,2% ogółu wydatków (1,4 p. proc. więcej niż w 2016 r.). Kolejną pokaźną kwotę (20,4%) przeznaczono na opłaty ponoszone przez gospodarstwa domowe z tytułu użytkowania mieszkania lub domu i korzystania z nośników energii (mniej niż w poprzednim roku o 0,4 p. proc.).

Od 2010 r. udział wydatków na żywność i napoje bezalkoholowe w wydatkach ogółem gospodarstw domowych utrzymuje się na poziomie ok. 26%, natomiast udział wydatków na utrzymanie mieszkania lub domu i nośniki energii na poziomie ok. 20%. W przypadku pozostałych grup towarów i usług konsumpcyjnych zmiany udziału w strukturze wydatków ogółu gospodarstw domowych między 2017 a 2016 rokiem były niewielkie i wyniosły od minus 1,2 p. proc. (transport) do plus 0,6 p. proc. (wyposażenie mieszkania i prowadzenie gospodarstwa domowego).

Najwyższy udział w strukturze wydatków miały wydatki na żywność i napoje bezalkoholowe

Struktura wydatków gospodarstw domowych mieszkańców województwa lubuskiego zasadniczo nie odbiegała od obserwowanej w kraju, więcej jednak niż wynosiła średnia krajowa wydatkowano na: żywność i napoje bezalkoholowe (udział w województwie lubuskim był o 1,8 p. proc. wyższy niż średnio w Polsce), użytkowanie mieszkania lub domu i nośniki energii (o 0,9 p. proc.) napoje alkoholowe i wyroby tytoniowe (o 0,5 p. proc.). Mniej niż średnio w kraju przeznaczono na zakup odzieży i obuwia (o 0,9 p. proc.), transport (o 0,7 p. proc.) i zdrowie (o 0,5 p. proc.).

Wykres 5. Struktura przeciętnych miesięcznych wydatków na 1 osobę w gospodarstwach domowych województwa lubuskiego w 2017 r.

Przeciętne miesięczne wydatki powyżej średniej dla Polski w 2017 r. odnotowano w województwach: mazowieckim, łódzkim, śląskim, opolskim, dolnośląskim, zachodniopomorskim i pomorskim.

Największe przeciętne miesięczne wydatki na osobę (1421 zł), podobnie jak i w roku poprzednim, odnotowano w województwie mazowieckim; były one wyższe niż przeciętne dla Polski ogółem – o 20,8%. Najniższe przeciętne wydatki na 1 osobę ponownie odnotowano w województwie podkarpackim (942 zł) – mniejsze o 19,9% od średniej dla całego kraju.

Rozpiętość pomiędzy najwyższymi a najniższymi średnimi wydatkami na osobę w województwach wyniosła 40,7 p. proc. (w 2016 r. – 41,4 p. proc.).

Spżycie ilościowe żywności

Spżycie artykułów żywnościowych (w ujęciu ilościowym) w gospodarstwach domowych obejmuje artykuły zakupione, otrzymane nieodpłatnie oraz pobrane z gospodarstwa indywidualnego w rolnictwie bądź prowadzonej działalności gospodarczej na własny rachunek (spżycie naturalne); nie obejmuje spżycia w placówkach gastronomicznych.

Wielkość spżycia zależy od wielu czynników, takich m.in. jak: źródła utrzymania gospodarstwa domowego, jego skład osobowy, dochody członków gospodarstwa, ich wiek, miejsce zamieszkania, zawód wykonywany, dostępność artykułów, a także tradycje panujące w gospodarstwie domowym i przyzwyczajenia jego członków.

W 2017 r., tak jak w latach poprzednich, utrzymała się **tendencja spadkowa** spżycia większości podstawowych artykułów żywnościowych. Spadek dotyczył zwłaszcza jaj (o 11,3%), masła (o 11,1%), ryb i owoców morza oraz cukru (po 10,0%), mleka oraz wód mineralnych i źródlanych (po 9,3%), pieczywa (o 7,4%), soków owocowych i warzywnych (o 6,1%), ziemniaków (o 5,7%), warzyw (o 4,2%). Nieznacznie **wzrosło** spżycie serów i twarogów (3,4%), natomiast spżycie wędlin i innych przetworów mięsnych pozostało na poziomie sprzed roku.

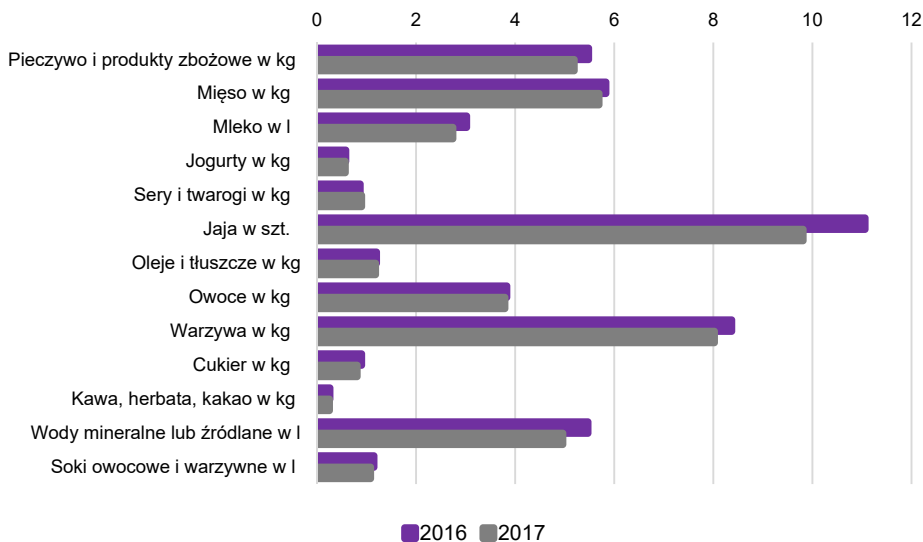
Porównując **model przeciętnego miesięcznego spżycia** na 1 osobę w gospodarstwach domowych wybranych artykułów żywnościowych, województwo lubuskie od lat znajduje się w grupie województw o najmniejszym przeciętnym miesięcznym spżyciu pieczywa, natomiast produkuje w spżyciu mięsa.

Tablica 4. Przeciętne miesięczne spożycie wybranych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych województwa lubuskiego

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2016	2017		
	w liczbach bezwzględnych			2016 = 100	Polska = 100
Pieczywo i produkty zbożowe ^a w kg	6,78	5,48	5,19	94,7	91,5
w tym pieczywo ^b	4,46	3,11	2,88	92,6	87,0
Mięso ^c w kg	5,96	5,83	5,69	97,6	107,8
w tym wędliny i pozostałe przetwory mięsne ^d	2,58	2,26	2,26	100,0	110,8
Ryby i owoce morza ^e w kg	0,48	0,30	0,27	90,0	93,1
Mleko ^f w l	3,77	3,02	2,74	90,7	91,6
Jogurty w kg	0,58	0,58	0,57	98,3	109,6
Sery i twarogi ^g w kg	0,98	0,87	0,90	103,4	104,7
Jaja w szt.	11,81	11,06	9,81	88,7	85,9
Oleje i tłuszcze w kg	1,47	1,20	1,18	98,3	106,3
w tym masło	0,26	0,27	0,24	88,9	92,3
Owoce ^h w kg	3,40	3,83	3,79	99,0	104,1
Warzywa w kg	10,29	8,37	8,02	95,8	97,3
w tym ziemniaki	4,97	3,14	2,96	94,3	93,7
Cukier w kg	1,25	0,90	0,81	90,0	87,1
Kawa, herbata, kakao w kg	0,30	0,26	0,25	96,2	104,2
Wody mineralne lub źródlane w l	3,80	5,47	4,96	90,7	96,1
Soki owocowe i warzywne w l	0,99	1,15	1,08	93,9	111,3

a Od 2013 r. bez mąki ziemniaczanej. b Od 2013 r. bez pieczywa chrupkiego, tostowego i cukierniczego. c Od 2013 r. łącznie z boczkiem surowym (ujmowanym do 2012 r. w pozycji „Oleje i tłuszcze”). d łącznie z wyrobami garmażeryjnymi, od 2013 r. bez przetworów podrobowych. e Do 2012 r. określane jako „Ryby”; bez marynat, przetworów ze zwierząt morskich i śludkowodnych, wyrobów garmażeryjnych i panierowanych oraz od 2013 r. bez konserw rybnych. f Bez zagęszczonego i w proszku. g Od 2013 r. bez serków śludkowych. h łącznie z nasionami i pestkami jadalnymi.

Wykres 6. Przeciętne miesięczne spożycie wybranych artykułów żywnościowych na 1 osobę w gospodarstwach domowych województwa lubuskiego

Kontynuacja spadku spożycia podstawowych produktów żywnościowych takich jak: jaja, masło, ryby i owoce morza, cukier, mleko, wody mineralne i źródlane, pieczywo

Wyposażenie gospodarstw domowych

W 2017 r. **struktura wyposażenia** gospodarstw domowych w dobra trwałego użytkowania nie uległa istotnym zmianom w porównaniu z 2016 r. Największy wzrost odnotowano w wyposażeniu w smartfon (3,7%), zmywarkę do naczyń i zestaw kina domowego (o 1,6%), natomiast najwięcej ubyło gospodarstw domowych posiadających komputer z dostępem do Internetu szerokopasmowego (spadek o 26,5%), zamrażarkę (mniej o 26,2%), odtwarzacz DVD (spadek o 22,9%), aparat fotograficzny cyfrowy (mniej 21,2%), drukarkę i drukarkę wielofunkcyjną (mniej odpowiednio o: 20,8% i 17,3%).

Wzrost poziomu wyposażenia w dobra trwałego użytkowania nowej generacji takich jak: smartfon, zmywarka do naczyń, zestaw kina domowego

Tablica 5. Gospodarstwa domowe wyposażone w wybrane przedmioty trwałego użytkowania^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010	2016	2017	
	województwo lubuskie		Polska	
	w % ogółu gospodarstw domowych			
Chłodziarka, chłodziarko-zamrażarka	99,0	98,2	98,4	98,7
Automat pralniczy	90,2	97,4	97,2	96,3
Telefon komórkowy	89,2	96,8	96,9	96,2
w tym smartfon	x	54,5	56,3	60,6
Odbiornik telewizyjny	99,6	97,7	95,8	95,2
Komputer osobisty	65,7	76,4	74,9	75,9
w tym z dostępem do Internetu	59,9	75,1	74,1	74,8
w tym z dostępem szerokopasmowym	37,6	59,7	43,7	53,8
Urządzenie do odbioru telewizji satelitarnej lub kablowej	78,2	76,0	71,1	60,6
Kuchenka mikrofalowa	61,9	66,3	66,0	58,7
Sprzęt do odbioru, nagrywania i odtwarzania dźwięku ^b	x	70,2	65,5	69,0
Samochód osobowy	61,0	65,4	63,6	65,0
Zmywarka do naczyń	19,1	34,3	34,7	31,8
Aparat fotograficzny cyfrowy	47,9	42,7	33,5	40,1
Drukarka	36,6	30,0	23,6	31,1
w tym drukarka wielofunkcyjna	x	21,1	17,4	21,4
Odtwarzacz DVD	50,3	26,8	20,5	26,3
Kuchenka elektryczna z płytą ceramiczną, indukcyjną	x	16,7	15,6	13,1
Zestaw kina domowego	19,8	12,4	12,5	10,8
Zamrażarka	38,2	15,5	11,4	15,6

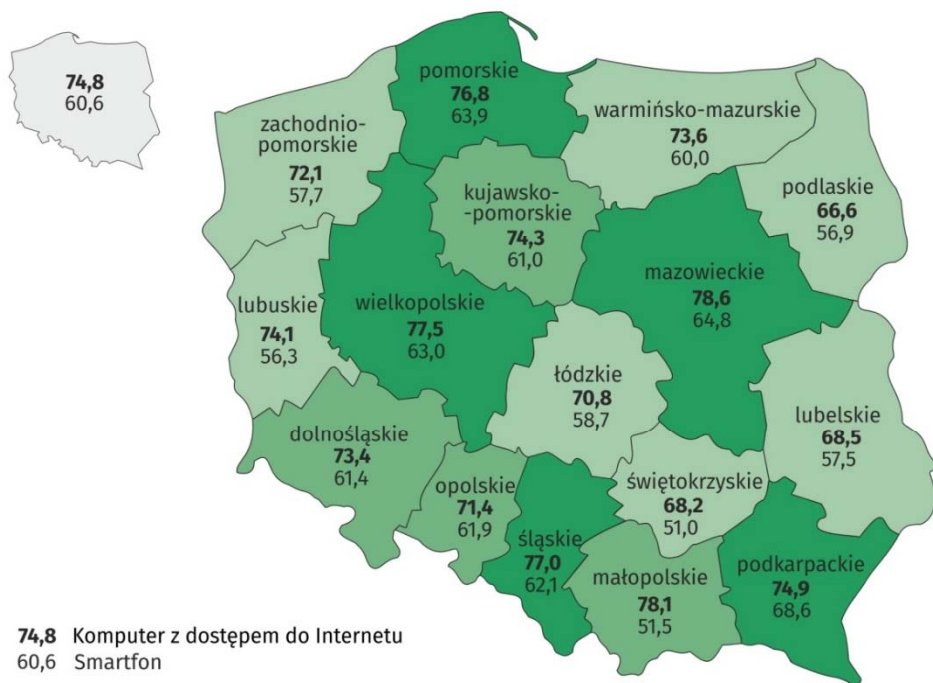
^a Opracowano na podstawie stanu w końcu poszczególnych kwartałów. ^b Obejmuje: radio, radiomagnetofon, radio z odtwarzaczem płyt kompaktowych lub radiomagnetofon z odtwarzaczem płyt kompaktowych, wieżę.

Wystąpiły także znaczące różnice w wyposażeniu gospodarstw domowych w dobra trwałego użytkowania w poszczególnych województwach. W 2017 r. liderami w wyposażeniu w komputer z dostępem do Internetu były województwa: mazowieckie, małopolskie, wielkopolskie, śląskie i pomorskie. Natomiast najwyższą dynamikę wzrostu wyposażenia w komputer z dostępem do Internetu zaobserwowano w województwach: małopolskim, warmińsko-mazurskim i wielkopolskim (ok. 3%). Najlepiej wyposażone w smartfon były województwa: podkarpackie, mazowiec-

kie, pomorskie, wielkopolskie i śląskie, zaś największą dynamikę wzrostu odnotowały województwa: śląskie, warmińsko-mazurskie, świętokrzyskie i kujawsko-pomorskie (w przedziale od 8 do 12%).

Wyposażenie powyżej średniej krajowej zarówno w komputer z dostępem do Internetu, jak i smartfon odnotowano w województwach: mazowieckim, wielkopolskim, śląskim, pomorskim i podkarpackim.

Mapa 1. Gospodarstwa domowe wyposażone w wybrane dobra trwałego użytkowania według województw w 2017 r. (w % ogółu gospodarstw domowych)

- Województwa, w których poziom wyposażenia oba dobra był wyższy od średniej krajowej
- Województwa, w których poziom wyposażenia w 1 z dóbr był wyższy od średniej krajowej
- Województwa, w których poziom wyposażenia w oba dobra był niższy od średniej krajowej

Najczęściej samochód osobowy posiadały gospodarstwa domowe z województw: podkarpackiego oraz wielkopolskiego – 73% ogółu gospodarstw oraz lubelskiego – 69%, przy średniej dla Polski wynoszącej 65%. Natomiast największą dynamikę wzrostu wyposażenia w samochód odnotowano w województwach: warmińsko-mazurskim, kujawsko-pomorskim, małopolskim, zachodniopomorskim (wzrost w zakresie od 5-8%).

Ubóstwo

Na podstawie badania budżetów gospodarstw domowych dokonano oceny poziomu ubóstwa ekonomicznego. Czynnikiem decydującym o sytuacji materialnej osób w gospodarstwie domowym jest miejsce zajmowane na rynku pracy, natomiast zasięg ubóstwa zróżnicowany jest w zależności od grupy społeczno-ekonomicznej, określanej na podstawie przeważającego źródła dochodów. Na zasięg ubóstwa w istotny sposób wpływają także takie elementy jak: wysokość wynagrodzeń, skala bezrobocia, poziom świadczeń społecznych, wielodzietność, wiek, wykształcenie czy niepełnosprawność.

Zasięg ubóstwa – gospodarstwo domowe (a tym samym wszystkie osoby wchodzące w jego skład) zostało uznane za ubogie, jeżeli poziom jego wydatków był niższy od wartości przyjętej za granicę ubóstwa.

Relatywna granica ubóstwa to 50% średnich miesięcznych wydatków ustalonych na poziomie wszystkich gospodarstw domowych, z uwzględnieniem tzw. oryginalnej skali ekwiwalentności OECD.

„Ustawowa” granica ubóstwa to kwota, która zgodnie z obowiązującą ustawą o pomocy społecznej (tekst jednolity Dz. U. 2017 poz. 1769, z późniejszymi zmianami) uprawnia do ubiegania się o przyznanie świadczenia pieniężnego z systemu pomocy społecznej.

Minimum egzystencji, uznawane za granicę ubóstwa skrajnego, wyznacza poziom zaspokojenia potrzeb, poniżej którego występuje biologiczne zagrożenie życia oraz rozwoju psychofizycznego człowieka.

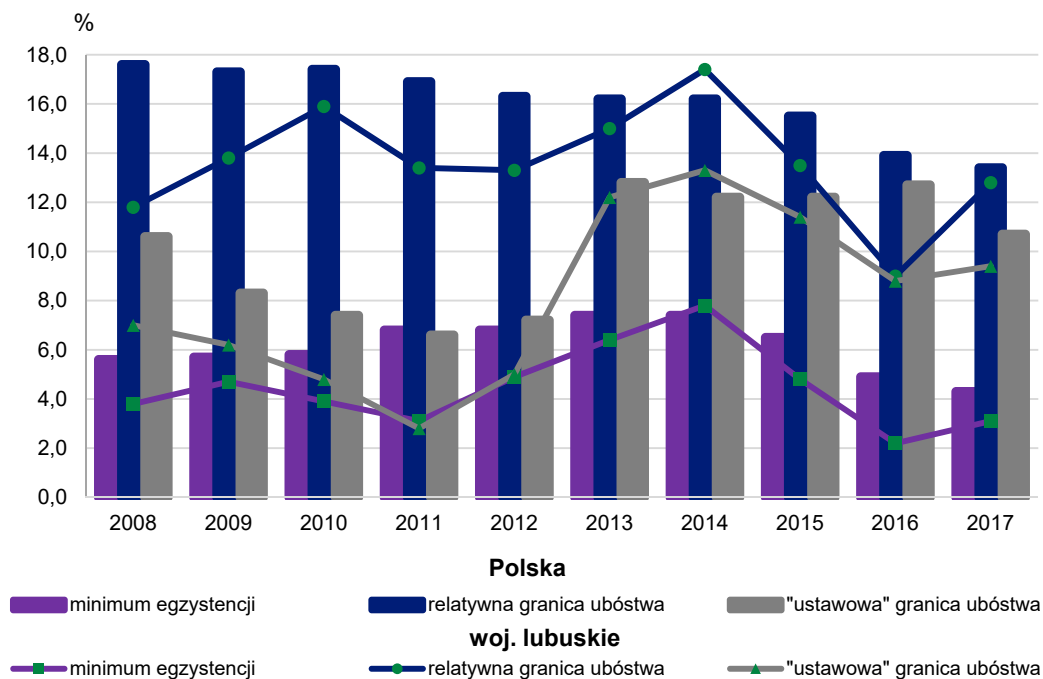
W 2017 r., pomimo wzrostu dochodów i zmniejszenia wydatków lubuskich gospodarstw domowych, odnotowano **wzrost wskaźników** obrazujących **zasięg ubóstwa**. W gospodarstwach domowych o wydatkach poniżej granicy ubóstwa skrajnego (tzw. minimum egzystencji) funkcjonowało 3,1% osób, tj. o 0,9 p. proc. więcej niż w 2016 r. Poniżej relatywnej granicy ubóstwa żyło 12,8% osób (o 3,8 p. proc. więcej niż w poprzednim roku), a stopa ubóstwa „ustawowego” wyniosła 9,4% będąc wyższą od zanotowanej w 2016 r. o 0,6 p. proc. W 2017 r. w Polsce tendencja była odwrotna, bowiem wszystkie wskaźniki dot. ubóstwa obniżyły się w porównaniu z poprzednim rokiem – najbardziej, bo o 2,0 p. proc. zmniejszyła się stopa ubóstwa ustawowego.

Tablica 6. Wskaźniki zasięgu ubóstwa w gospodarstwach domowych

WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo lubuskie			Polska		
	2010	2016	2017	2010	2016	2017
Osoby – w % osób w gospodarstwach – – o wydatkach poniżej:						
relatywnej granicy ubóstwa	15,9	9,0	12,8	17,4	13,9	13,4
„ustawowej” granicy ubóstwa	4,8	8,8	9,4	7,4	12,7	10,7
minimum egzystencji	3,9	2,2	3,1	5,8	4,9	4,3

W czasie ostatniej dekady wartości wskaźników zasięgu ubóstwa w województwie lubuskim były niższe niż w Polsce, rzędu 5,8 do 0,6 p. proc. (z wyjątkiem 2014 r., gdy wartości te były nieco wyższe od wskaźników krajowych (od 0,4 do 1,2 p. proc.).

Wykres 7. Ubóstwo według granic ubóstwa przyjętych w danym roku

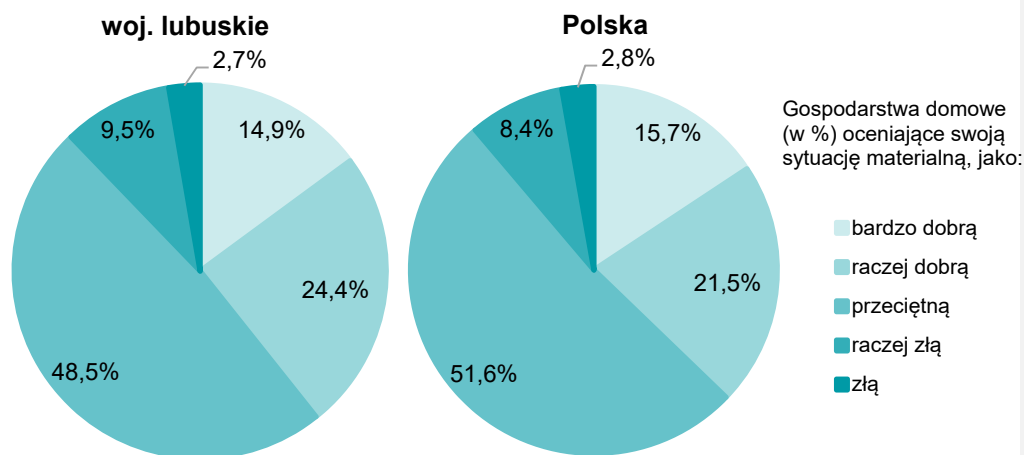

Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych

Wzrost dochodów, przy jednoczesnym zmniejszeniu wydatków i zwiększeniu oszczędności przełożyły się na lepszą ocenę aktualnej sytuacji finansowej gospodarstw domowych. W 2017 r., jako raczej dobrą albo bardzo dobrą swoją sytuację materialną postrzegało 39,3% gospodarstw domowych, natomiast jako raczej złą albo złą – 12,2%, podczas gdy w 2016 r. odpowiednio: 34,2% i 16,3%. W kraju zadowolonych ze swojej sytuacji materialnej było 37,2% gospodarstw, a niezadowolonych 11,2%.

W porównaniu do średniej krajowej, w 2017 r. nadal mniej osób oceniało swą sytuację jako przeciętną (48,5% ogółu), a różnica pomiędzy wartością dla województwa lubuskiego i Polski obniżyła się o 0,8 p. proc. w stosunku do poprzedniego roku.

Wykres 8. Ocena sytuacji materialnej w 2017 r.

Systematycznie poprawia się subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych województwa lubuskiego

Opracowanie merytoryczne:
Lubuski Ośrodek Badań Regionalnych
Małgorzata Sadowska
Tel: 68 322 31 90
e-mail: M.Sadowska@stat.gov.pl

Rozpowszechnianie:
Lubuski Ośrodek Badań Regionalnych
Agnieszka Król
Tel: 68 322 31 28
e-mail: A.Krol@stat.gov.pl

Współpraca z Mediami:

tel.: (+48 68) 322 31 12

faks: (+48 68) 325 36 79

e-mail: SekretariatUSZGR@stat.gov.pl

zielonagora.stat.gov.pl

@ZielonaGoraSTAT

@GlownyUrzadStatystyczny

Powiązane opracowania

[Budżety gospodarstw domowych w 2017 r.](#)

[Sytuacja gospodarstw domowych w 2017 r. w świetle wyników badania budżetów gospodarstw domowych](#)

[Zasięg ubóstwa ekonomicznego w Polsce w 2017 r.](#)

Temat dostępny w bazach danych

[Bank Danych Lokalnych \(BDL\)](#)

[Dziedzinowe Bazy Wiedzy \(DBW\)](#)

[System Monitorowania Rozwoju STRATEG](#)

[Portal Geostatystyczny](#)

[Obszary tematyczne: Warunki życia \(Dochody, wydatki i warunki życia ludności; Ubóstwo. Pomoc społeczna\)](#)

Ważniejsze pojęcia dostępne w słowniku

[Budżet gospodarstwa domowego](#)

[Dochód do dyspozycji](#)

[Dochód rozporządzalny gospodarstwa domowego](#)

[Gospodarstwo domowe](#)

[Przychody gospodarstwa domowego netto](#)

[Rozchody gospodarstwa domowego netto](#)

[Spożycie artykułów żywnościowych w gospodarstwie domowym](#)

[Subiektywna ocena sytuacji materialnej gospodarstw domowych](#)

[Warunki mieszkaniowe](#)

[Wydatki gospodarstwa domowego](#)

[Wydatki na towary i usługi konsumpcyjne](#)